

УДК 616.37-002.1:616.345:616.992.282

Д.В. Ротар

Буковинський державний медичний
університет, м. Чернівці

ЧАСТОТА ЗУСТРІЧАННЯ ДРІЖДЖОПОДІБНИХ ГРИБІВ РОДУ CANDIDA В МІКРОБІОТІ ПОРОЖИНИ ТОВСТОЇ КИШКИ ЩУРІВ ПРИ ЕКСПЕРИ- МЕНТАЛЬНОМУ ГОСТРОМУ НАБРЯКОВО- МУ ПАНКРЕАТИТІ

Ключові слова: дріжджоподібні
гриби, панкреатит, кандиди

На зламі тисячоліть відзначають негативну тенденцію зростання захворюваності на гострий панкреатит різного ступеня тяжкості. При цьому виявляються збудники, що належать до 10-20 таксономічних груп мікроорганізмів і представляють серйозну загрозу виникнення мультисистемних дисфункцій та смерті до 80% пацієнтів. З метою вивчення патогенезу гострого панкреатиту нами вперше проведені дослідження видового складу та популяційного рівня мікробіоти порожнини товстої кишки залежно від ступеня тяжкості експериментального гострого панкреатиту. Так, починаючи з 24 год моделювання експериментального гострого набрякового панкреатиту настає елімінація з порожнини товстої кишки автохтонних облигатних найбільш фізіологічно корисних біфідобактерій у 71,4% тварин, лактобактерій – у 42,9%, ентерококів – у 57,1%, еубактерій – у 51,4%, а також фузобактерій – у 21,4%. Транзиторні аеробні грампозитивні стрептобацили також елімінують із кишечника в більшості спостережень. На 48 год із моменту захворювання відбувалось поглиблення порушень мікробіоти. На цьому фоні посилюється контамінація порожнини товстої

кишки патогенними (ентеротоксигенними шпигульками) та умовно патогенними (клебсієлами, протеями та едварсієлами) ентеробактеріями. Персистенція бактероїдів та кишкових паличок не змінюється. У цей період домінують виділяються дріжджоподібні гриби роду *Candida* (індекс постійності - 14,3; частота зустрічання - 0,02). Так, коефіцієнт значущості та коефіцієнт кількісного домінування для дріжджоподібних грибів роду *Candida* на 48 год становили 0,01 та 8,76 відповідно. Така тенденція зберігається й до 72 год, а стан мікрофлори порожнини товстої кишки в експериментальних тварин із гострим набряковим панкреатитом через 96 і 120 год стає надзвичайно тяжким.

Таким чином, дріжджоподібні гриби роду *Candida* посідають вагоме місце в порушенні мікроекології порожнини товстої кишки, і як наслідок, поява такого мікроекологічного дисбалансу в порожнині товстої кишки може призвести до порушення мікрофлори слизової оболонки товстої кишки – зниження її колонізаційної резистентності, що є основною передумовою для транслокації мікроорганізмів із травного тракту у внутрішні органи.

УДК 616.37-002.1:616.37-019

Д.В. Ротар

Буковинський державний медичний
університет, м. Чернівці

ПРОВІДНІ КОНТАМІНАТИ ПІДШЛУНКОВОЇ ЗАЛОЗИ В РАННІЙ ТА ПІЗНІЙ ПЕРІОДИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНО- ГО ГОСТРОГО ДЕСТРУКТИВНОГО ПАН- КРЕАТИТУ

Ключові слова: експеримен-
тальний панкреатит, кандиди,
підшлункова залоза

У більшості випадків при формуванні гострого панкреатиту зустрічається легка та помірна

(набрякова) форма і тільки у 15-25% розвивається тяжкий (деструктивний), летальність при

цьому досягає 20-45%. Вирішальний вплив на перебіг захворювання, лікувальну тактику, можливі ускладнення та летальність має ступінь інфікування вогнищ запалення та некрозу підшлункової залози та період їх виникнення. Мета дослідження - вивчити в експерименті частоту, терміни, видовий склад та популяційний рівень мікроорганізмів, що контамінують підшлункову залозу при різних ступенях тяжкості і стадіях формування гострого панкреатиту.

Як показали результати досліджень, на ранніх етапах експерименту домінує бактеріальна флора, а саме, через 12 год у всіх тварин за рахунок транслокації кишкової палички в монокультури у двох спостереженнях, та епідермального стафілококу - в одному випадку. Через 24 год популяційний рівень зростає в стафілококів та кишкової палички (на 70,4% та 40% відповідно), та посилюється контамінація умовно патогенними ентеробактеріями (клебсієлами, едварсієлами, протеєм), ентерококами та стафілококами. Аналогічна контамінація здійснюється і через 48 год із зростанням при цьому ролі ентеробактерій, які виявляються в помірному популяційному рівні (2,81-3,60 Іг КУО/г). Період з 72 год і до кінця експерименту характеризується контамінацією тканини підшлункової залози патогенними (ентеротоксигенними ешерихіями) та умовно патогенними ентеробактеріями (клебсієлами, протеями) та золотистими стафілококами на приблизно однаковому популяційному рівні (2,20-2,25±0,06 Іг КУО/г).

Починаючи з 48 год формування експериментального гострого деструктивного панкреатиту спостерігається подальше зростання всіх перерахованих мікроорганізмів, особливо – ентеро-

бактерій (на 90,6-140,4%). Разом із тим, у двох тварин через 96 год різко зростає популяційний рівень клебсієл (на 138,6%). Починаючи з 72 год експерименту настає контамінація тканини підшлункової залози ентеропатогенними ешерихіями та бактероїдами. Останні виявляються у високому популяційному рівні протягом 72-120 год, а через 7 діб повністю елімінують. На даний період (з 72 год до 96 год) провідними збудниками інфекційно-запального процесу стають бактероїди, клебсієли, ентеротоксигенні ешерихії, золотистий стафілокок в асоціації з іншими ентеробактеріями. Через 120 год відбувається елімінація едварсієл та ентерококів, а також зменшується популяційний рівень інших мікроорганізмів, крім *E.coli Hly⁺*, концентрація яких зростає.

У пізній період захворювання через 7 діб (168 год) від початку експерименту різко зростає популяційний рівень у двох тварин ентеротоксигенних ешерихій, клебсієл, дріжджоподібних грибів роду *Candida* (4,09±0,23 Іг КУО/г), протея та золотистого стафілококу. Повної самосанації не наступило в жодній тварини.

Таким чином, рання контамінація панкреатичної тканини при експериментальному гострому деструктивному панкреатиті спричиняється патогенними та умовно патогенними ентеробактеріями, стафілококами, ентерококами, бактероїдами, а пізній - дріжджоподібними грибами роду *Candida*, протеєм, золотистим стафілококом, де відбувається їх проліферація, за рахунок чого ці мікроорганізми досягають високого (вище критичного - 5 Іг КУО/г) популяційного рівня, що посилює деструкцію тканини.